

جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت معادن و پترولیم
معینیت پالیسی و برنامه ها
ریاست پالیسی

پالیسی سمنت

سال 1394

عناوین	صفحه
1. مقدمه.....	1
2. اهداف پالیسی.....	1
3. چهارچوب قانونی و حقوقی.....	1
4. ادارات کلیدی ذیدخل.....	2
5. سروی و اکتشاف.....	2
6. انکشاف صنعت سمنت در کشور.....	2
6.1. استفاده از تکنالوژی مدرن در صنعت سمنت.....	3
6.2. سکتور سمنت به حیث یک صنعت پیوسته با سایر سکتور ها.....	3
6.3. انکشاف منابع بشری مسلکی و تخصصی برای صنعت سمنت.....	3
6.4. تامین انرژی مورد نیاز برای تولید سمنت.....	3
6.5. حفظ محیط زیست.....	3
6.6. تأمین آسایش و احیای مجدد جوامع متاثر و بی جا شده.....	4
6.7. احیای مجدد ساحه ومسدود سازی معادن.....	3
7. صحت و ایمنی فعالیت های معدنکاری.....	5
8. کشف منرال ضمنی.....	5
9. کشف آثار باستانی وتاریخی.....	5
10. اداره و مدیریت عواید و جوانب مالی.....	5
11. تحقیق و انکشاف.....	5
12. تطبیق پالیسی.....	5

1. مقدمه

افغانستان دارای منابع سرشار مواد منرالیو هایدرو کاربن ها، فلزات، احجار قیمتی و نیمه قیمتی، عناصر نادره و مواد ساختمانی از جمله مواد اولیه سمنت (سنگ چونه، گل رس، گچ) میباشد. با وصف آنکه فعالیت های اکتشافی بالای منابع معدنی کشور اندکی صورت گرفته، با آن هم فعالیت های انجام شده نشان میدهد که افغانستان دارای منابع سرشار مواد ساختمانی بخصوص مواد اولیه سمنت در ولایات سمنگان، بغلان، قندهار، هرات و بامیان و اکثر نقاط دیگر کشور میباشد.

افغانستان بعنوان کشور بعد از جنگ در مرحله حساس حیات اقتصادی خود در مرحله بازسازی و نوسازی قرار داشته که سمنت یکی از عناصر اساسی مورد نیاز برای ساختمان سازی، زیر بناها و انکشاف شهرهاست که مقادیری زیادی سمنت از کشورهای ایران و پاکستان وارد میگردد این در حالی است که افغانستان دارای امکانات و فرصتهای بالقوه تولید سمنت در داخل کشور می باشد. به اساس ارقام و امار اولیه بدست آمده طور اوسط در حدود شش میلیون تن سمنت سالانه به کشور توريد و به مصرف می رسد که سهم اندکی را فابریکه سمنت غوری ایفا می نماید. تلاش هابمنظور تامین سمنت مورد نیاز کشور روی دست گرفته شده و مطالعات نیز درین راستا انجام یافته است.

2. اهداف پالیسی

هدف این پالیسی عبارت از جلب سرمایه گذاری برایتولید سمنت در داخل کشور، با استفاده از منابع داخلی جهت فراهم آوری مواد اولیه سکتور ساختمانی، که این امر به خودی خود منجر به جلوگیری از فرار اسعار، رشد صنعت سمنت، انتقال مهارت ها، ماشین الات و تخصص، اشتغال زایی و تاثیرات مضاعف اقتصادی در کشور میگردد.

3. چارچوب قانونی و حقوقی

بتاسی از ماده نهم قانون اساسی و ماده چهارم قانون معادن جمهوری اسلامی افغانستان، تمام منابع طبیعی و ذخایر مواد منرالی در قلمرو کشور ملکیت انحصاری دولت می باشد. اجرای فعالیت های صنعت سمنت در افغانستان توسط دولت و یا اشخاص حقیقی و حقوقی که از وزارت معادن و پترولیم جواز اخذ نموده باشند صورت می گیرد. دارنده جواز میتواند فعالیت های معدنکاری مواد خام مورد نیاز سمنت را انجام داده و تحت جواز پیروسس به ساخت و راه اندازی فابریکات تولید سمنت مبادرت ورزد. متقاضیان میتوانند پروپوزلهای خویشرا با در نظر داشت موجودیت مواد خام سمنت یکجا با پلان ساخت فابریکه به وزارت معادن و پترولیم ارایه که بعد از ارزیابی تخنیکی، مالی و تخصصی مطابق معیارهای قانونی و ستندردهای بین المللی به متقاضی و اجد شرایط جواز اکتشاف و استخراج مواد خام سمنت، منابع انرژی (ذغال سنگ) و ساخت فابریکه تولید سمنت، یکجا اعطا میگردد.

4. ادارات کلیدی نیدخل**• وزارت معادن وپترولیم:**

وزارت معادن وپترولیم نهاد اساسی طرح و ترتیب پالیسی و تنظیم کننده اجرای فعالیت های سروری استخراج مواد اولیه سمنت، صدور جواز، تعین رویالتی، نظارت و تفتیش از رعایت مقررات صحت و ایمنی، معیارهای محیط زیستی و نظارت از اجرای فعالیت های معدنکاری و فابریکات تولید سمنت در کشور می باشد.

• وزارت تجارت و صنایع:

وزارت تجارت و صنایع مرجع اساسی طرح و ترتیب پالیسی و تنظیم کننده اجرای فعالیت های تجارتي، صدور، فروش و بازاریابی تولیدات و محصولات داخلی کشور، می باشد.

• وزارت مالیه:

وزارت مالیه نهاد اساسی طرح و ترتیب پالیسی مالی کشور و تنظیم کننده مسایل عواید ملی بشمول امور مالیات، محصولات گمرکی، تعرفه های تورییدی و صادراتی صنایع استخراجی بشمول صنعت سمنت در کشور میباشد.

• اداره ملی حفاظت محیط زیست:

نهاد ملی کنترول و نظارت کننده از مسایل حفاظت محیط زیست در کشور میباشد که در خصوص صنایع استخراجی و تولید سمنت، بررسی و ارزیابی گزارش و مطالعات ارزیابی اثرات محیط زیستی و پلان مدیریت اثرات سؤ محیط زیستی را در مطابقت با قانون حفاظت محیط زیست و مقررات حمایتی آن انجام داده و جواز مربوط را صادر می نماید.

5. سروری و اکتشاف

اداره سروری جیولوجی افغانستان عبارت از مرجع اساسی نقشه برداری و مطالعات جیولوجیکی منابع منرالی و مواد اولیه سمنت در کشور می باشد. این اداره به همکاری نزدیک ارگانهای ذیربط بمنظور حصول این اهداف مسؤلیت جمع آوری، تولید و انتشار معلومات جیولوجیکی را بمنظور تثبیت ذخایر منابع منرالی در کشور، دارا میباشد.

6. انکشاف صنعت سمنت در کشور

وزارت معادن وپترولیم بمنظور رشد و انکشاف صنعت سمنت در کشور موظف است تا مطالعات لازمه را برای تثبیت ساحات دارای مواد اولیه سمنت در سراسر کشور انجام داده و شرایط و معیارهای سهل سرمایه گذاری را بمنظور رشد سریع صنعت تولید سمنت در کشور فراهم نماید.

6.1. استفاده از تکنالوجی مدرن در صنعت سمنت

این پالیسی روشهای علمی و مدرن تولید سمنت را با استفاده از تکنالوجی مصون و بی خطر به محیط زیست تشویق مینماید. دولت افغانستان سرمایه گذاری های سریع محصول را درین صنعت تشویق نموده و توريد ماشین آلات و تجهیزات مصون و بی خطر را مطابق قوانین نافذه کشور وزارت مالیه از محصولات گمرکی معاف میسازد.

6.2. سکتور سمنت به حیث یک صنعت پیوسته با سایر سکتورها

رشد صنعت تولید سمنت در داخل کشور نه تنها در امر اشتغال زایی نقش عمده داشته و بعنوان یک سکتور مهم اقتصادی مولد محسوب میگردد بلکه به عنوان تولید کننده عنصر حیاتی برای انکشاف زیربناهای ساختمانی، شهرسازی، بند و انهار، تولید انرژی و آبگردانهای زراعتی بطور دوامدار از منابع داخلی، مصنونیت انکشاف اقتصادی متداوم را از لحاظ ساخت زیربناهای اساسی تضمین می نماید.

6.3. انکشاف منابع بشری مسلکی و تخصصی برای صنعت سمنت

وزارت معادن و پترولیوم متعهد به همکاری نزدیک و متداوم با وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت تحصیلات عالی منظور رشد منابع بشری مسلکی و تخصصی و ارتقای مهارتهای لازم برای سکتور سمنت، میباشد. این همکاری بمنظور فراهم آوری منابع لازم تخنیکی و مالی برای ایجاد فرصتهای تحصیلی و آموزشی در امور تخنیکی، مالی، حقوقی، محیط زیستی، اجتماعی و سایر مسایل مرتبط به فعالیت های رشد صنعت سمنت در داخل کشور، صورت میگردد. بناً لازم است تا نهاد های آموزشی و تحصیلات عالی با در نظر داشت ضرورت کادر های مسلکی و تخصصی سکتور سمنت در کشور، نصاب تحصیلی و تعلیمی خویش را در مطابقت به نیاز های کدری این سکتور عیار سازند.

6.4. تامین انرژی مورد نیاز برای تولید سمنت

انرژی مورد نیاز تولید سمنت معمولاً برق و عمدتاً از منابع ذغال سنگ که بگونه وافر در اکثر نقاط کشور یافت میگردد، تامین گردیده است ولی اکنون با اکتشافات جدید در عرصه منابع گاز در داخل کشور و انکشافات بیشتر در ساخت و راه اندازی پایپلاین گاز (TAPI)، دولت مصمم است تا مقادیری زیادی از این منابع را به صنایع در حال رشد در کشور اختصاص دهد که این موضوع بطور صریح در پالیسی ملی گاز و ماستر پلان گاز انعکاس یافته است.

6.4. حفاظت محیط زیست

استخراج مواد اولیه سمنت و فعالیتهای فابریکات تولید سمنت باعث تأثیرات سو بالای آب، هوا، گیاهان و نباتات منطقه و ساکنین میگردد. فعالیت های معدنکاری و احداث فابریکات تولید سمنت در ساحاتیکه از لحاظ ایکولوژیکی آسیب پذیر و از لحاظ بیولوژیکی غنی باشد، تحت تدابیر لازمه مطابق معیار های محیط زیستی و قوانین محیط زیست کشور صورت میگردد.

جواز معدنکاری و جواز احداث فابریکه تولید سمند قبل از تائید پلان ارزیابی اثرات محیط زیستی و صدور جواز مربوط، از سوی اداره ملی حفاظت محیط زیست، اعطا نمیگردد.

6.5. تأمین آسایش و احیای مجدد جوامع متأثر و بی جا شده

در پروژه های بزرگ معدنکاری حداکثر تلاش صورت میگیرد تا محلاتی انتخاب گردد که تاثیرات کمتر محیط زیستی و اجتماعی بالای ساکنین محل داشته باشد، در صورتیکه ساحه معدن نزدیک به محلات رهاپشی و قرأ و قصبات واقع گردد، مطابق چارچوب حقوقی حاکم برین سکتور اولاً مطالعات ابتدایی محیط زیستی و اجتماعی صورت گرفته در نتیجه این ارزیابی در صورت لزوم به اسکان مجدد و جابجایی ساکنین محل، برنامه اسکان مجدد طرح و رسیدگی به جبران خساره آن در چارچوب قانون استملاک صورت میگیرد. بر علاوه جبران خساره، امتیازات اشتغال زایی، امکانات صحی و تعلیمی برای ساکنین محل مطابق قرارداد انکشاف محلات فراهم میگردد.

6.6. احیای مجدد ساحه و مسدود سازی معادن

متشبین مکلف اند تا مطابق برنامه استخراج و انکشاف خویش و طبق الزامات قانونی برنامه مشخص مسدودسازی معدن و احیای مجدد ساحه معدن را با بودجه مشخص آن طرح و در ختم پروژه و یا حین تطبیق پروژه، مطابق مندرجات قرارداد مربوط، مستندرها و معیارهای کاری این صنعت و چارچوب حقوقی آن، عملی نمایند.

7. صحت و ایمنی فعالیتهای معدنکاری

صحت و ایمنی کارگران و کارکنان معادن در فعالیتهای معدنکاری درین صنعت از اهمیت فوق العاده برخوردار بوده که در چارچوب حقوقی این سکتور پالیسی و مقررہ مشخص بمنظور تأمین صحت و مصئونیت کارکنان سکتور طرح گردیده است. متشبین سکتور معدنکاری مکلف اند تا فعالیتهای استخراج معدن را به شیوه مصون و مؤثر مطابق قوانین و مقررات تنظیم و اجراء نمایند. دارندگان جواز معدنکاری مکلف اند تا برنامه های تعلیمی آموزشی ایمنی را فراهم نموده و در ضمن تجهیزات بی خطر و محیط مصئون و مساعد کار را بمنظور جلوگیری از خطرات ناشی از فعالیت های معدنکاری و پروسس، مانند سقوط، انفجار، ریزش معدن، گازگرفتگی، آتش سوزی، ایجاد نمایند. کارکنان مسؤلیت دارند تا بمنظور حفاظت صحت و مصئونیت خویش و همکارانشان مطابق پلان صحت و ایمنی مطروحه معادن از وسایل ایمنی و تجهیزات بی خطر و مصئون استفاده نمایند. اداره ملی نورم و استندرد افغانستان با همکاری وزارت معادن و پترولیم معیارهای صحت و ایمنی را برای فعالیتهای معدنکاری طرح و تطبیق می نماید.

8. کشف منرالهای ضمنی

در صورت که حین اجرای فعالیتهای معدنکاری منرال ضمنی درکنار منرال مندرج قرارداد مربوط، کشف گردد، دارنده جواز مکلف است از موضوع در اسرع وقت به وزارت معادن و پترولیم اطلاع و وزارت مطابق چارچوب حقوقی حاکم برین سکتور در مورد، تصمیم اتخاذ می نماید.

9. کشف آثار باستانی و تاریخی

در صورتیکه حین اجرای فعالیتهای معدنکاری آثار باستانی و تاریخی کشف گردد، دارنده جواز فعالیتهای معدنکاری را در ساحه متوقف و از موضوع در اسرع وقت به وزارت معادن و پترولیم و وزارت اطلاعات و فرهنگ اطلاع میدهد. دارنده جواز آثار کشف شده را برای مدت شصت روز از مصرف خویش نگهداری نموده و وزارت اطلاعات فرهنگ آن را درین مدت انتقال میدهد.

10. اداره و مدیریت عواید و جوانب مالی

دولت افغانستان مصمم است تا بمنظور مدیریت موثر و پایدار عواید معادن " صندوق مستقل عواید معادن" را در حساب خزاین، ایجاد تا عواید این سکتور را به گونه ای مدیریت نماید که بتواند نیازهای فعلی و آینده افغانستان را به شیوه ای شفاف، موثر، پایدار و مؤلف سرمایه گذاری نموده و نسل های آینده کشور را نیز ازین ثروت ملی بهره مند سازد. قیمت مواد اولیه سمنت باید انعکاس دهنده ارزش آنها بوده و ساختار و معیار های مالی طوری تنظیم میگردد تا تولید کننده بتواند از آن مفاد بدست آورده و مصرف کنندگان قیمت واقعی این مواد را پرداخت نمایند.

11. تحقیق و انکشاف

تحقیق و انکشاف در سکتور سمنت تمام فعالیت های معدنکاری، موارد صحتی و ایمنی، ارزش افزایی و تجارت را تحت پوشش قرار داده و در نتیجه تکنالوجی جدید، ماشین آلات و روشهای مدرن پروسس و استخراج مواد اولیه سمنت به این صنعت معرفی میگردد.

12. تطبیق پالیسی

پالیسی سمنت از تاریخ تصویب آن توسط کابینه دولت جمهوری اسلامی افغانستان قابل تطبیق بوده و به حیث سند اساسی که بر مبنای آن تمامی فعالیتهای سکتور سمنت تنظیم می گردد استفاده خواهد شد.